

Huiszwaluw leeft graag dicht bij de mens

Sinds april zijn de huiszwaluwen gelukkig weer in het land. Ze kondigen, als een Middeleeuwse heraut, de aankomende zomer aan. Ik geniet intens als ik ze weer door de lucht zie scheren. Huiszwaluwen zijn superkleine vogeltjes die razend goed kunnen manoeuvreren.

De huiszwaluw (*Delichon urbicum*) zie je in ons gebied wat minder dan de boerenzwaluw of de wat grotere en nog behendigere gierzwaluw. Ze hebben een kort gevorkte staart, hierdoor kunnen ze sterk manoeuvreren. Het zijn echte luchtacrobaten. De huiszwaluw is een middelgrote zwaluw en bereikt een lichaamslengte van 13,5 tot 15 centimeter. Volwassen vogels wegen ongeveer 18 gram en hebben een vleugelspanwijdte van 26 tot 29 centimeter. De bovenzijde van het verendek is glanzend donkerblauwzwart met een melkwitte stuitvlek. De onderzijde is helder wit met inbegrip van kin en keel. Het zijn kolonievogels: ze leven en broeden in groepen. Op mooie zomerdagen zoals nu horen we hun heldere roep 'prrrit, prrrit'. Een heerlijk gekwetter.

Rotsbewoner

Van nature is de huiszwaluw een rotsbewoner. Maar bij gebrek aan rotsen voldoen gebouwen uitstekend. Verassend genoeg overwinteren ze in het tropisch regenwoud. Niet op de Afrikaanse savanne, zoals men lang vermoedde. Onderzoek met zender-

tjes heeft deze kennis bevestigd. In een andere studie ontdekte onderzoeker Theunis dat de snelle langeafstandsvliegers niet gecharmeerd zijn van keurige Vinex-woningen. Ze zoeken liever een oud nest op in een wat rommelige omgeving met veel insecten. Van voorgefabriceerde komwoninkjes uit de dierenwinkels zijn ze niet zo gecharmeerd.

Dicht bij de mens

De huiszwaluw houdt ervan dicht bij de mens te leven. Ze zijn minder schuw dan de meeste andere vogels. Je kunt ze vaak vinden onder een afdakje of dakrand van een huis of boerderij, het liefst op het noorden of oosten. Het voedsel van de huiszwaluw bestaat voornamelijk uit muggen en vliegjes, die hij in de vlucht vangt. Hij maakt lange glijvluchten en spaart zo meer energie dan de meeste andere insectenetende vogels. Het is een behendige vlieger en is zelfs in staat om tijdens de vlucht water op te scheppen. Minder gunstig is dat er minder vee in de weiden staat. Daardoor is er minder dierlijk voedsel, zoals vliegjes, muggen en emelten.

Bedreigingen

Huiszwaluwen zijn net als boerenzwaluwen ervaren metselaars. Het mannetje draagt kleine balletjes modder aan waarmee het vrouwtje laagje voor laagje het nest metselt. De binnenzijde wordt afgewerkt met grasjes, pluïsjes en veertjes. Er zijn voor de huiszwaluw steeds minder modderpoelen te vinden voor de nestbouw. Een natuurlijke vijand is de ons ook geliefde huismus (*Passer domesticus*). Wanneer huiszwaluwen hun nest bouwen worden ze regelmatig door de huismus verjaagd, waarna hun nest wordt ingenomen. Vanaf de jaren 70 daalde het aantal broedparen volgens vogelkenner Martin Roos stevig. Nu stabiliseert het aantal zich. De status blijft echter 'gevoelig' op de Rode Lijst van de Vogelbescherming.

Huiszwaluwen zijn sociale vogels. Zij zitten graag dicht bij elkaar op een draad te kwetteren, te poetsen. Zo zag ik tijdens ons bezoek met de Historische Vereniging aan het Zuiderzeemuseum groepjes huiszwaluwen

Huiszwaluw in vlucht. Foto: Kees de Jager, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek.

op de ouderwetse stroomkabels zitten, zoals wij ze nog jaren geleden in de Middel hadden. Na het uitvliegen zitten de jongen vaak op een draad, waslijn, tak of richel om voedsel te bedelen. Jongen uit het eerste nest helpen vaak mee met het grootbrengen van de volgende broedsels. Help de zwaluw de zomer door, zou ik zeggen. Geef onderdak!

Modder verzamelen voor het nest. Foto: Joke Stuurman, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek.